

Under pressure

Column

Achtergrond - 8 december 2011

Onder druk kan veel gebeuren. David Bowie en Queen hebben er 30 jaar geleden al over gezongen. Onder druk gaan mensen op straat. Onder druk vallen gezinnen uit elkaar. Het lijkt dat 'Under Pressure' een van de meest gedraaide platen is in de werkkamer van de kanselier Angela Merkel.

De kritiek op de aarzelende houding van de Duitsers in de eurocrisis neemt toe. Te weinig en te laat, luidt het terugkerende verwijt. Het gebrek aan daadkracht van Merkel, ook bekend als 'Frau Nein' of 'Frau Klein-Klein', heeft de eurocrisis alleen maar verergerd. Ja, de crisis is erger geworden door het getreuzel, maar was er een alternatief? De grote, maar onbeantwoorbare vraag luidt of de Europese probleemlanden bij een sneller ingrijpen van Duitsland ook sneller de noodzakelijke bezuinigingen en hervormingen zouden hebben doorgevoerd.

Zou de Franse president Nicolas Sarkozy zonder druk van de financiële markten en van een zwakke Franse economie deze week ook hebben ingestemd met de Duitse plannen? Waarschijnlijk niet. Zonder druk hadden Merkel en Sarkozy deze week niet uitgepakt met een grondwettelijke schuldenrem en automatische sancties. Wie nog twijfels had over de leiderschaps- kwaliteiten van Angela kan gerustgesteld zijn. Een jaar geleden moest Merkel op de kwestie van de automatische sancties nog toegeven aan Sarkozy en werd ze door haar Europese collega's met haar Euro Plus-plannen afgescheept. Nu krijgt Merkel eigenlijk alles wat ze al vanaf het begin wilde. Het leek afgelopen maandag tijdens de persconferentie in het Parijse Elysée eventjes alsof Merkel stilletjes 'Under pressure' ging zingen.

AAA-status

De druk komt niet alleen van de Duitsers. Druk kwam er deze week ook nog van de Amerikaanse kredietbeoordelaar Standard & Poor's. Natuurlijk kunnen we opnieuw klagen dat alles een Amerikaans complot is en dat de timing van S&P verdacht is. Maar verdacht of niet, S&P's dreigement om de AAA-status van de eurozone te verlagen is een pijnlijke waarschuwing dat ook de beste jongetjes van de Europese klas in de problemen kunnen komen. S&P verhoogt niet alleen de druk op de regeringsleiders om meer te bezuinigen, maar toont ook dat het

Europese noodfonds EFSF een te fragiele constructie is. Want als landen als Frankrijk en Duitsland hun AAA-status verliezen, verliest ook het EFSF zijn hoogste kredietwaardigheidsscore en worden de leningen voor de landen in nood duurder. De politicus die dacht dat het noodfonds het ultieme vangnet zijn kon, moet nu beter weten.

David Bowie en Queen willen de liefde een kans geven om de wereld te veranderen. Dat zal helaas niet volstaan om de euro deze week te redden. Natuurlijk kost het enige moeite om kanselier Angela Merkel en president Nicolas Sarkozy als opvolgers van David Bowie en Freddy Mercury te zien. Maar als de komende dagen en uren goed aflopen, zal de eurozone net dankzij de enorme druk overeind zijn gebleven. Dan kan Angela Merkel thuis tevreden naar haar favoriete plaat luisteren.

Carsten Brzeski is Senior Economist bij ING in België voor de Eurozone en Duitsland en schrijft regelmatig in Nederlandse en internationale media. Deze column is met toestemming overgenomen uit de Belgische krant [De Tijd](#).

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/2920/under-pressure>